

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 декември 2020 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹ Ноември 2020 г.

През ноември 2020 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 9.8% при 9% годишното нарастване през октомври 2020 година. В края на ноември 2020 г. *широките пари* са 110.426 млрд. лв. (99.5% от БВП³) при 109.289 млрд. лв. към октомври 2020 г. (98.5% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през ноември 2020 г. с 35.3% на годишна база (34.1% годишен ръст през октомври 2020 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за октомври 2020 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2020 г. в размер на 111.009 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на ноември 2020 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 91.390 млрд. лв. (82.3% от БВП), като годишното им увеличение е 9.7% (8.7% годишно повишение през октомври 2020 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 28.552 млрд. лв. (25.7% от БВП) в края на ноември 2020 година. В сравнение със същия месец на 2019 г. те се увеличават с 11% (9.4% годишно повишение през октомври 2020 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват с 18.4% на годишна база през ноември 2020 година (4.8% годишно повишение през октомври 2020 г.) и в края на месеца достигат 3.501 млрд. лв. (3.2% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 59.337 млрд. лв. (53.5% от БВП) в края на ноември 2020 година. Те се увеличават с 8.5% спрямо същия месец на 2019 г. (8.6% годишен ръст през октомври 2020 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 65.535 млрд. лв. в края на ноември 2020 година. Те се увеличават с 2.8% спрямо същия месец на 2019 г. (3.1% годишно повишение през октомври 2020 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 66.526 млрд. лв. и нараства спрямо ноември 2019 г. с 5.1% (4.8% годишно увеличение през октомври 2020 година). През ноември 2020 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 4.5%, като достигат 67.343 млрд. лв. (6.2% годишно увеличение през октомври 2020 година).

В края на ноември 2020 г. кредитите за неправителствения сектор са 65.332 млрд. лв. (58.9% от БВП) при 64.863 млрд. лв. към октомври 2020 г. (58.4% от БВП). През ноември 2020 г. те се увеличават на годишна база с 4.1% (5.8% годишно повишение през октомври 2020 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 535.2 млн. лева. На годишна база

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества и пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

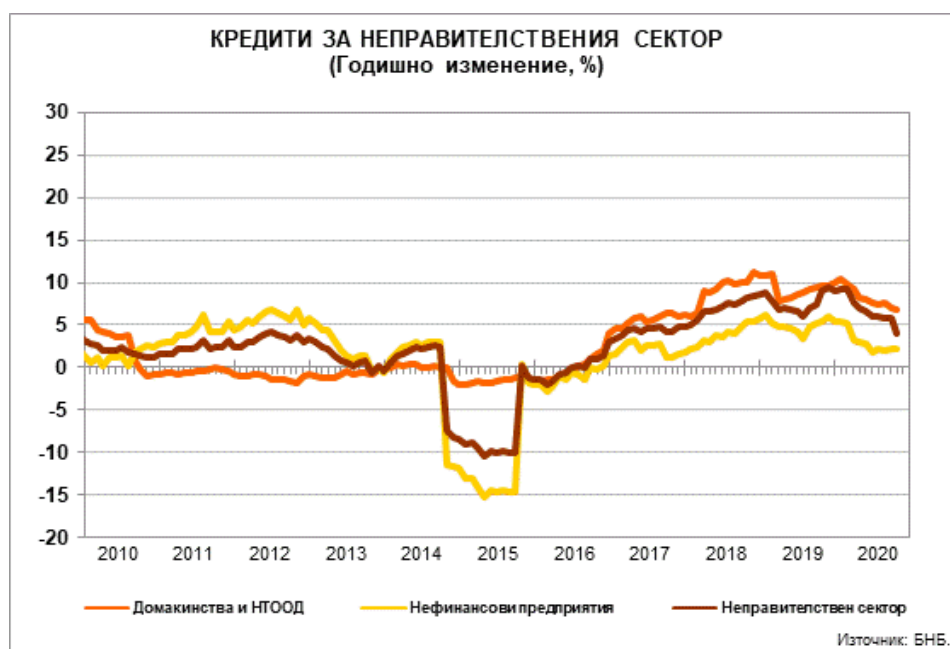
⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции, и акции и други капиталови инструменти.

продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са 535.2 млн. лв. (в т. ч. 13.5 млн. лв. през ноември 2020 година) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 2.2% на годишна база през ноември 2020 г. (2.2% годишно повишение през октомври 2020 г.) и в края на месеца достигат 35.589 млрд. лв. (32.1% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 25.474 млрд. лв. (22.9% от БВП) в края на ноември 2020 година. Спрямо същия месец на 2019 г. те се увеличават с 6.9% (7.1% годишно повишение през октомври 2020 година). В края на ноември 2020 г. *жилищните кредити* са 11.897 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 11.8% (11.9% годишно увеличение през октомври 2020 година). *Потребителските кредити* възлизат на 11.926 млрд. лв. и се увеличават с 5.4% спрямо ноември 2019 г. (5.9% годишно повишение през октомври 2020 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ намаляват с 24.9% (24.5 годишно понижение през октомври 2020 г.), като достигат 412.4 млн. лева.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 4.269 млрд. лв. (3.8% от БВП) в края на ноември 2020 година. В сравнение с ноември 2019 г. те се увеличават с 3.7% (34.3% годишно повишение през октомври 2020 година).

Графика 3

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчетаните позиции не попадат в обхвата на паричната статистика.

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 67.398 млрд. лв. в края на отчетния месец при 67.643 млрд. лв. в края на октомври 2020 година. Те нарастват с 16.3% в сравнение с ноември 2019 г. (14% годишно повишение през октомври 2020 година). През ноември 2020 г. чуждестранните активи се увеличават с 11.3% (9.8% годишен ръст през октомври 2020 г.), като достигат 75.774 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 8.376 млрд. лв. и на годишна база намаляват със 17.1% (15.3% годишно понижение през октомври 2020 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2017	2018	2019	Октомври 2020	Ноември 2020	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	7.7	8.8	9.9	9.0	110,426	9.8
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	16.9	12.2	15.5	34.1	80,870	35.3
1.1. Пари извън ПФИ	10.9	10.0	10.5	10.4	18,758	11.2
1.2. Овърнайт депозити	19.6	13.1	17.6	43.5	62,112	44.7
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-1.9	4.7	2.3	-27.7	29,555	-27.6
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-1.9	5.5	1.3	-0.1	28,993	0.1
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-2.0	2.7	4.8	-95.3	563	-95.3
3. МЗ - М2(=3.1.)	-21.6	-99.3	-100.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-21.6	-99.3	-100.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	4.0	8.4	3.1	14.0	67,398	16.3
1.1. Чуждестранни активи	2.7	8.3	3.1	9.8	75,774	11.3
1.2. Чуждестранни пасиви	-3.9	7.8	2.9	-15.3	8,376	-17.1
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	8.0	7.8	14.1	3.1	65,535	2.8
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	6.7	7.5	11.5	4.8	66,526	5.1
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	149.4	-212.1	243.8	-114.3	-817	28.8
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4.5	8.9	9.7	6.2	67,343	4.5
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ³	46.9	17.7	279.7	-313.2	-991	-317.1
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	6.2	7.3	9.7	8.7	91,390	9.7
1. Нефинансови предприятия	13.8	5.2	14.3	9.4	28,552	11.0
2. Финансови предприятия	-26.9	16.9	2.4	4.8	3,501	18.4
3. Домакинства и НТООД	5.4	7.7	8.0	8.6	59,337	8.5
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	1.6	5.4	5.9	2.2	35,589	2.2
2. Финансови предприятия⁵	51.8	23.7	46.9	34.3	4,269	3.7
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	6.0	11.2	9.5	7.1	25,474	6.9
3.1. Овърдрафт	-5.3	2.2	-2.4	-7.9	1,239	-6.5
3.2. Жилищни кредити	8.5	11.8	14.5	11.9	11,897	11.8
3.3. Потребителски кредити	5.0	16.6	10.8	5.9	11,926	5.4
3.4. Други кредити	10.5	-24.1	-40.9	-24.5	412	-24.9

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, ангажирани със *спомогателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации, обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за октомври 2020 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2017	2018	2019	Октомври 2020	Ноември 2020
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	7.7	8.8	9.9	9.0	9.8
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	8.7	6.8	8.9	20.3	21.0
1.1. Пари извън ПФИ	1.7	1.6	1.7	1.7	1.9
1.2. Овърнйт депозити	6.9	5.1	7.2	18.5	19.1
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	-0.9	2.1	1.0	-11.3	-11.2
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-0.6	1.7	0.4	0.0	0.0
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-0.3	0.4	0.6	-11.2	-11.2
3. МЗ - М2(=3.1.)	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	4.0	8.4	3.1	14.0	16.3
1.1. Чуждестранни активи	3.3	9.7	3.6	11.5	13.3
1.2. Чуждестранни пасиви	-0.7	1.4	0.5	-2.6	-3.0
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	6.7	7.5	11.5	4.8	5.1
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	2.1	-1.4	1.7	-1.5	0.5
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4.6	8.9	9.8	6.3	4.6
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	4.7	8.1	9.1	5.7	4.0
а) Нефинансови предприятия	1.0	3.1	3.3	1.2	1.2
б) Финансови предприятия ³	1.5	1.0	2.3	1.8	0.2
в) Домакинства и НТООД	2.2	4.0	3.6	2.7	2.6

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници, с изключение на застрахователни дружества и пенсионни фондове, Финансови предприятия, ангажирани със спомагателни финансови дейности, и Застрахователни дружества и пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за октомври 2020 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.